

Program – 28. 11. 2014

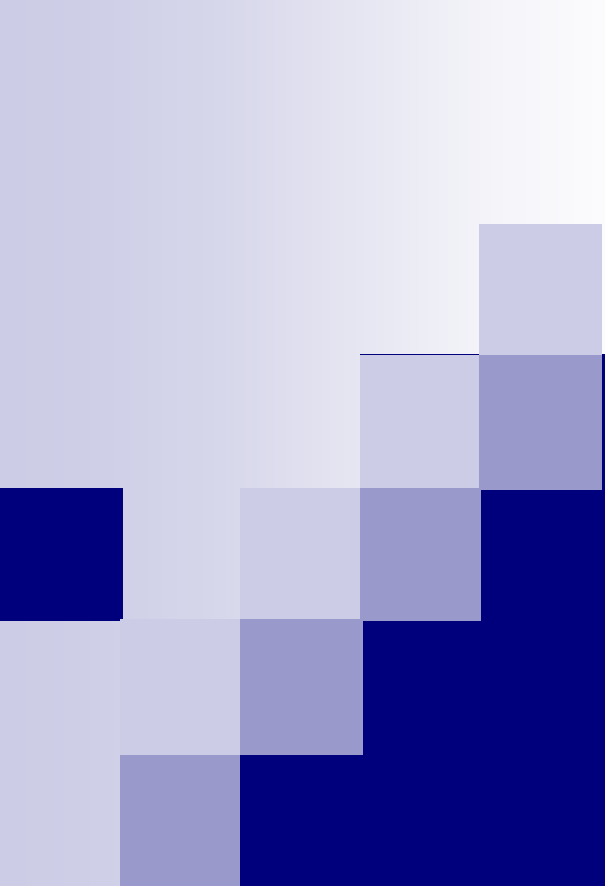
9.00 – 10.15 → VP v systému poradenských služeb ve škole
– řešení omluvené a zvýšené neomluvené absence,
kariérní poradenství, prevence a řešení závadového
chování

10.15 – 10.30 → přestávka ☺

10.30 – 11.45 → Analýza poradenských služeb ve škole –
téma, strategie – práce ve skupinách

11.45 – 12.00 → přestávka ☺

12.00 – 13.00 → Analýza poradenských služeb ve škole – jak
analýzu provést, zkušenosti z dotazníkových šetření,
analýza SWOT

Výchovný poradce v systému poradenských služeb ve škole

3. Oblast - řešení problémů spojených se školní docházkou

- do této oblasti patří řešení neomluvené absence a zvýšené omluvené absence
- **řešení neomluvené absence** je v souladu s metodickým pokynem k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, kázeňské postihy za neomluvenou absenci jsou přesně popsány ve školním řádu
- velice účinná je pro nás spolupráce s kurátorem pro mládež

- **od roku 2003 se zabýváme i zvýšenou omluvenou absencí** – občas je za ní schované skryté záškoláctví, hlavním cílem v této oblasti je však prevence neprospěchu nebo zhoršování prospěchu, vedení žáků k povinnosti doplňovat si zameškané učivo
- pokud absence přesáhne 100 hodin, vyvolá třídní učitel jednání buď sám nebo za přítomnosti výchovného poradce – vždy začíná jako preventivní pohovor, často vznikne prostor i pro řešení jiných problémů spojených se vzděláváním žáka

- z jednání o neomluvené i zvýšené omluvené absenci se vždy pořizuje zápis, jeho závěry jsou pro všechny strany závazné (zápis neomluvená absence) (zápis zvýšená omluvená absence)
- všechny postupy a pravidla péče o žáky v této oblasti popisuje školní legislativa - Vnitřní předpis ZŠ Rosice pro řešení případů neomluvené absence a zvýšené omluvené absence (VP – neomluvená absence)

4. Oblast - kariérní poradenství

- hlavní úloha výchovného poradce → zprostředkovávání informací a administrativní činnosti, ne hodnocení a doporučování konkrétních středních škol
- intenzivní práce je zaměřena na žáky 8. a 9. ročníků, potřebné informace míří i k zájemcům o studium na víceletých gymnáziích

-
- průzkumy a návštěvy ve třídách - předání informací o typech škol, možnostech vzdělávání a následného uplatnění, organizaci přijímacího řízení, apod.
 - informační nástěnky – informace o důležitých termínech, o přípravě k přijímacím zkouškám, o typech škol, změnách v legislativě, vyplňování přihlášek, z úřadu práce, prezentace letáků ze škol, termíny dnů otevřených dveří, apod.
 - příprava podkladů na webové stránky školy
 - články do školního časopisu Rosník a místního časopisu Rosa

-
- organizace Veletrhu středních škol na ZŠ Rosice – hlavní prezentační akce, možnost oslovit jak rodiče a žáky, tak zástupce středních škol
 - spolupráce s náboráři pouze na této akci, výjimečně v rámci vyučování – narušování výuky
 - akce organizačně náročná, ale velmi dobrá zpětná vazba
 - zajišťování skupinových návštěv žáků v informačních a poradenských střediscích úřadu práce

-
- organizace podávání přihlášek – vydávání, kontrola, evidence, vrácení přihlášek žákům
 - vyhodnocování úspěšnosti přijímacího řízení
 - individuální konzultace pro žáky a rodiče

5. Oblast - prevence a řešení závadového chování a sociálně patologických jevů

- oblast prevence je hlavní náplní práce školního metodika prevence a podrobně je rozpracovaná v minimálním preventivním programu
- **výchovný poradce se na této oblasti podílí:**
 - přípravou a realizací adaptačního pobytu pro žáky 4. a 6. ročníků – kontakt se žáky → navázání pocitu vzájemné důvěry, lepší spolupráce se žáky při řešení případných problémů v budoucnu, odpočinek od „kancelářské práce“

-
- konzultace pro učitele a pomoc při řešení každodenních problémů – nekázeň žáků ve vyučování, problematická jednání s rodiči, apod.
 - konzultace pro učitele při řešení problémů ve třídních kolektivech
 - projednávání hrubých přestupků proti školnímu řádu, podklady pro zápisy z jednání, účast na jednáních výchovné komise

-
- spolupráce s odborem sociální prevence – pokud škola vyčerpá všechny možnosti řešení problému a situace se nezlepší, má se kam obrátit (např. umístování žáků na resocializační pobyty do středisek výchovné péče)
 - k efektivnímu řešení závadového chování žáků je třeba, aby učitelé ve škole spolupracovali a sjednotili svoje postupy

- k oblasti se vztahuje následující školní legislativa:

1. Vnitřní předpis ZŠ Rosice ke sjednocení hodnocení a klasifikace chování

(VP – chování)

2. Vnitřní předpis ZŠ Rosice k prevenci a řešení šikanování mezi žáky (VP – šikanování)

3. Vnitřní předpis ZŠ Rosice pro postup v případě výskytu zneužívání, držení či distribuce návykových látek

(VP – návykové látky)

Proč jsme začali budovat školní poradenské pracoviště

- práce VP časově stále více náročná, velmi široký záběr činností
- začala se dostavovat pozitivní zpětná vazba ze strany kolegů, rodičů i žáků, protože měli s poradenskými službami ve škole první pozitivní zkušenosti; přitom však přibývaly jak problémy k řešení, tak nápady jak situace řešit, ale časového prostoru ubývalo – bylo třeba řešit co nejefektivnější řešení

-
- stále více se ukazovalo, že je potřeba se ve všech oblastech zaměřit více na prevenci než na řešení vzniklých problémů
 - zvyšovaly se nároky na vedení administrativy
 - výchovný poradce je normální učitel a není kompetentní odborně řešit široké spektrum problémů, které výchovně vzdělávací proces přináší → potřeba spolupráce s dalšími odborníky

První kroky při budování ŠPP

- neexistovala ještě legislativa, která platí dnes, ve které jsou popsány standardní činnosti členů ŠPP
- začali jsme budovat systém v personálních podmínkách, které jsme ve škole měli – výchovný poradce, školní metodik prevence, učitelka 1. stupně se specializací speciální pedagogika – víc jsme si řekli o své práci a začali jsme vytvářet pracovní náplně v rámci nově vznikajícího školního poradenského pracoviště

-
- ŠPP vzniklo k 1. 9. 2004 – byl sepsán status, náplně práce a plán práce na školní rok 2004/2005, který popisoval, jaké konkrétní aktivity pro jednotlivé oblasti činnosti připravujeme a kdo bude odpovědný za jejich plnění
 - každý rok revize činností a úprava náplní práce
 - každý měsíc pracovní porada – příprava akcí, řešení aktuálních problémů

Prezentace informací o vzniku a činnosti ŠPP

- vznik ŠPP a jeho úloha byly s učiteli prodiskutovány na pedagogické radě, informace ze ŠPP jsou v současné době součástí každé pracovní porady
- informace pro rodiče – na úvodních třídních schůzkách
- kontaktní údaje v žákovských knížkách
- informace na webové stránky školy a jejich aktualizace

-
- informační panel vstupu vchodu do školy
 - leták do rodin na počátku každého školního roku – přehled hlavních činností jednotlivých členů ŠPP, konzultační hodiny, kontakty
 - články do měsíčníku Rosa, který se zdarma dostává do každé domácnosti, pravidelné informace o naší činnosti každý měsíc
 - beseda o poradenských službách ve škole v místní kabelové televizi

Zadání seminární práce

Zadání seminární práce:

- Téma: Analýza poradenských služeb ve škole
- V dalších semestrech práce na tom, jak vytvořenou vizi postupně naplňovat

■ Úkol:

- navrhnout strategii, jak analyzovat stav poradenských služeb ve škole
- cílem je zjistit, jak vnímají fungování poradenských služeb jejich příjemci (kolegové, žáci, rodiče), jak tyto služby využívají a co v této oblasti očekávají do budoucna
- diagnostiku je vhodné rozšířit i na rodiče a žáky

Upřesnění zadání seminární práce:

Osnova:

1. Stručná charakteristika školy
2. Diagnostika stavu poskytovaných poradenských služeb ve škole
3. Zhodnocení současného stavu – analýza SWOT
4. Vize fungování poradenských služeb ve škole

Termín odevzdání: do 28. 2. 2015

Analýza poradenských služeb ve škole

Proč je důležité analýzu poradenských služeb provést

- Pokud chceme ve škole prosadit změnu a posunout úroveň poradenských služeb dopředu, musíme znát výchozí, aktuální stav
- Pohled poskytovatelů poradenských služeb může být odlišný od příjemců poradenských služeb
- Výsledkem analýzy by mělo být vymezení oblastí, ve kterých je největší poptávka na změnu, odkud proměnu poradenských služeb začít

Doporučení, jak analýzu provést:

- vždy je třeba si přesně definovat, co chceme zjistit a podle toho volit diagnostické nástroje
- zvolené diagnostické nástroje je vhodné konzultovat s vedením školy a ostatními poradenskými pracovníky ve škole
- všem účastníkům šetření je třeba vysvětlit, co je jeho cílem a k čemu budou sloužit výsledky
- šetření je důležité vhodně načasovat

Příklady diagnostickým nástrojů

- dotazník
- osobní pohovor
- pro žáky možné využít projekt, slohové cvičení (např. úvaha)
- analýza SWOT
- kombinace různých metod

Dotazníkové šetření

- Zásady tvorby dotazníku
- příklad dotazníku pro rodiče

Zkušenosti s dotazníkovými šetřeními:

Dotazníková šetření týkající se poradenských služeb:

- 1. Dotazník pro učitele na konci školního roku**
 - Otázky jsou zaměřené na to, jaké služby využili, jak s nimi byli spokojeni, co od nás očekávají v dalším školním roce
 - Závěry se zapracovávají do plánu činnosti školního poradenského pracoviště a školy na další školní rok

-
- Dotazník připravují členové školního poradenského pracoviště „na míru“, jeho obsah je projednán na poradě vedení školy
 - Cíl vysvětlíme učitelům na pracovní poradě před koncem školního roku, učitelům dotazníky rozdáme a do stanoveného termínu ho anonymně odevzdají do schránky u kabinetu školní psycholožky
 - Návratnost dotazníků je cca 70 %, většina učitelů dotazník podepíše

Ukázky otázek z dotazníků pro učitele:

- Požádali jste v letošním školním roce některého pracovníka ŠPP o pomoc?
ANO – NE
- Zkuste prosím stručně popsat svoje zkušenosti ze spolupráce v jednotlivých oblastech, zhodnoťte prosím efektivitu spolupráce, co vám pomohlo a co vám připadlo zbytečné:
Příklady hodnocených oblastí – projednání IVP pro integrované žáky, řešení závažného kázeňského přestupku, jednání o neomluvené nebo zvýšené omluvené absenci, apod.

-
- **Vyberte prosím oblasti, ve kterých vy vidíte pole pro spolupráci se ŠPP do budoucna:**
 - řešení potíží učitele v komunikaci s problémovými žáky či kolektivy
 - spolupráce při řešení výchovných obtíží žáků
 - spolupráce při řešení výukových obtíží žáků
 - práce se třídním kolektivem
 - konzultace v obecné rovině (jak pracovat se žáky s LMD apod.)
 - konzultace ke zprávám z vyšetření v PPP
 - zprostředkování kontaktu s rodiči problémových žáků
 - možnost konzultace v osobních problémech (rodina, práce, kolegové)
 - oblast obnovy vlastních sil (boj s únavou, profesionální vyhoření)
 - konzultace didaktické (struktura hodiny, zapojení žáků, skupinová práce)

2. Dotazník pro rodiče integrovaných žáků:

- Dotazník dostávají rodiče integrovaných žáků v obálce prostřednictvím žáků, do školy ho doručí přímo výchovnému poradci buď opět prostřednictvím žáka nebo poštou
- S dotazníkem dostanou rodiče doprovodný dopis, který vysvětluje proč je žádáme o spolupráci, kdo bude se závěry seznámen a k čemu budou využity

Ukázky otázek z dotazníků pro rodiče integrovaných žáků:

Zkuste ohodnotit známkou následující oblasti. Ohodnoťte pouze ty oblasti, které se vašeho dítěte týkají:

a) Plnění pravidel dohodnutých při tvorbě individuálního plánu na počátku školního roku:

- ze strany školy	1	2	3	4	5
- ze strany žáka	1	2	3	4	5
- ze strany rodičů	1	2	3	4	5

b) Péče vyučujících v oblasti poruch učení. 1 2 3 4 5
- ve kterých předmětech byla pomoc žákům nejvíce účinná: _____

- ve kterých předmětech vyučující žákovi pomáhali, přesto měl problémy:

- ve kterých předmětech nebyla pravidla dojednaná v individuálním plánu dodržována: _____

c)	Nápravy poruch učení vedené speciálním pedagogem v rámci hodin českého jazyka	1	2	3	4	5
d)	Práce v kroužku DYS-KLUB.	1	2	3	4	5
e)	Spolupráce s třídním učitelem.	1	2	3	4	5
f)	Materiální zabezpečení (pomůcky) pro integrované žáky.	1	2	3	4	5

V čem vidíte největší pozitiva práce podle individuálního plánu?

V čem vidíte největší rezervy, co by se podle vás mělo v příštím školním roce zlepšit, jak by škola mohla podle vás péči o integrované žáky rozšířit?

SWOT analýza

Zkratka anglických slov:

- **S** – strengths – **přednosti, silné stránky**
- **W** – weaknesses – **nedostatky, slabé stránky**
- **O** – opportunities – **příležitosti**
- **T** – threats – **rizika, ohrožení**

-
- metoda, která se využívá ke zjištění současného stavu a nutných kroků, které jsou nezbytné pro změnu k lepšímu
 - dává příležitost k přehlednému formulování vizí rozvojem silných stránek, odstraněním slabých stránek, využíváním budoucích příležitostí a vyhnutí se rizikům

Silné stránky:

Slabé stránky:

Příležitosti:

Ohrožení:

**Závěry ze SWOT analýz
poradenských služeb ve školách
z pohledu výchovných poradců,
které dělaly studenti výchovného
poradenství v minulých letech -
body, které se nejčastěji
opakovaly:**

Silné stránky:

- dobrá spolupráce s vedením školy
- kariérové poradenství
- dobrá spolupráce v systému školy
- integrace žáků s SVP a péče o ně
- kroužky a mimoškolní akce – prevence sociálně patologických jevů
- ochota zapojit se do dalšího vzdělávání
- vstřícnost k dalšímu vzdělávání VP
- úspěšnost žáků při výběru dalšího studia
- počítačová databáze žáků s SVP
- spolupráce se školami jiného stupně – MŠ ↔ ZŠ, ZŠ ↔ SŠ, SŠ ↔ VŠ

-
- dobrá spolupráce poradenských pracovníků
 - práce školního psychologa
 - odbornost pedagogů
 - spolupráce s úřadem práce
 - individuální konzultace pro žáky
 - spolupráce s rodiči většiny žáků
 - poradenství žákům a rodičům
 - vedení školy deleguje práva a povinnosti na VP
 - vedení školy přesně formuluje požadavky na VP
 - dostupnost materiálů a informací žákům

Slabé stránky:

- materiální zabezpečení činnosti VP
- nejednotné řešení problémů ze strany TU
- spolupráce s rodiči
- chybí propagace služeb výchovného poradce, resp. školního poradenského pracoviště
- chybí školní psycholog
- finanční podmínky
- žáci pocházejí z velké části ze sociálně slabých rodin – špatná komunikace škola ↔ rodiče
- uvolňování plnoletých žáků ze školy → záškoláctví
- vysoký počet žáků ve třídách
- malé propojení 1. a 2. stupně ZŠ

- malá informovanost vyučujících a SPU
- nedostatečné zapojení rodičů
- malá informovanost rodičů o důsledcích problémů
- chybí propagace služeb výchovného poradce, resp. školního poradenského pracoviště
- spolupráce VP ↔ školní metodik prevence
- malý zájem učitelů o spolupráci na minimálním preventivním programu
- reedukace poruch učení na 2. stupni ZŠ
- není školní poradenské pracoviště + neochota měnit zažitou situaci
- žáci vůbec nevyužívají schránku důvěry
- nedostatek času na osobní komunikaci
- neochota některých kolegů akceptovat a realizovat doporučení VP
- nedostatečná dovednost učitelů při řešení kolizních situací

Příležitosti:

- vytvoření školního poradenského pracoviště
- využití DVPP – oblast pedagogiky a práce s třídním kolektivem
- propagace služeb VP
- získání rodičů pro spolupráci
- systematická informovanost vyučujících o řešení problémů + metodách práce s problémy
- kariérové poradenství od 8. ročníku
- spolupráce s ÚP
- zlepšení komunikace s rodiči
- zlepšení informovanosti rodičů
- navázání kontaktu se zainteresovanými institucemi

- besedy žáků se zástupci SŠ
- vzájemná spolupráce příhraničních škol
- zapojení rodičů do dění ve škole
- využívání technik demokratického vedení třídy
- zvládání metodik chování v rovině prevence
- pozitivní působení na postoje a hodnotovou orientaci žáka
- naplnění průřezového tématu v ŠVP – Občan v demokratické společnosti
- větší propojení MŠ – 1. stupeň ZŠ – 2. stupeň ZŠ
- posílení pravomocí školy – přepracovat školní řád
- spolupráce s PPP
- více odborné literatury
- zavedení funkce speciálního pedagoga
- zkvalitnění komunikace s TU

Ohrožení:

- nedostatek financí – zázemí + finanční ohodnocení
- ovlivnění žáků negativními jevy ve společnosti
- zvyšování počtu sociálně slabých rodin → výchovné problémy – špatná komunikace s rodinou
- obava žáků ze zneužití poskytnutých informací
- negativní dopad vlivu médií na žáky
- nakládání s důvěrnými daty ze strany některých učitelů
- nedostatek studentů → snižování pestrosti oborů → žáci studují obory, které nechtějí
- někteří žáci až příliš spoléhají na poradenské pracovníky
- malá účast rodičů na dění ve škole
- nevhodně zvolená vzdělávací cesta

- nevhodné rodinné zázemí
- neochota rodičů spolupracovat
- nechť pedagogů vyvíjet aktivity, které nepřinášejí okamžitý výsledek
- nedůslednost ze strany vyučujících a rodičů
- neochota pracovat se žáky s SPU
- odchod žáků ZŠ na víceletá gymnázia – narušení vztahů ve třídách
- zlehčování, neřešení problémů
- chybné jednání učitelů v kolizních situacích
- riziko odstupů a nedůvěry mezi učiteli a žáky
- legislativní nejistota
- nedostatečná spolupráce s některými TU
- obavy učitelů z odhalení jejich nedostatků → nespolečná spolupráce, neinformování